

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

כותרת: תחרות עיצוב אחוזת קבר פולה ודוד בן גוריון 1974
התכתבויות

מיקום בארכיון

ארגז: 17

תיק: 9

תת תיק: --

**Title: Design competition of the Paula and David Ben Gurion grave, 1974
Correspondence**

Location in Archive

Box: 17

Folder: 9

Sub folder: --

המכון לנוכחות ציבורית
המרכז הישראלי לאמנות דיגיטלית, חולון
לחומרי המקור צרו קשר דרך archive@digitalartlab.org.il

The Institute for Public Presence
The Israeli Center for Digital Art, Holon
For original materials please contact us at archive@digitalartlab.org.il

לכבוד
א' עזרא אוריון,
מדרשת שדה בוקר.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ASSOCIATION OF ENGINEERS AND ARCHITECTS IN ISRAEL

200, Dizengoff Rd., The Engineer's Institute, Tel-Aviv 63462

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל

רחוב דיזנגוף 200, "בית המהנדס", תל-אביב 63462

ת.ד. 3082 P.O.B.

אגודת האינז'נרים והארכיטקטים בישראל
ועדת ההתחרויות המרכזית

תל אביב, רחוב דיזנגוף 200 • ת.ד. 3062 • טלפון 220122

תל אביב, א' כסלו תשל"ה

15.11.1974

מס' השל"ה / 15

לכבוד

א' עזרא אוריון,
מדרשת שדה בוקר

אדון (ים) נכבד (ים),

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

ועדת ההתחרויות המרכזית שבאגודת האינז'נרים והארכיטקטים בישראל

IP

מברכת אותך (אתכם) לדעייתך (ם)

מסמך לתיאור תוכנית

ב קנייה,

Ezra Orion Collection

בהתחרות הרעיונית לעיצוב אחוזת הקבר של דוד, נפולה בן-גוריון ז"ל, בשדה

Public Art Archive

בוקר.

בכבוד רב,

יעקב יערי

אב"ד

יו"ר הועדה

רשות הגנים הלאומיים

התחרות פומבית-עיונית לעיצוב אחוזת הקבר של דוד ופולה בן-גוריון ז"ל

פרטיכל השיפוט

חבר השופטים בהרכב הא"א פרופ' יגאל ידין, יו"ר רשות הגנים הלאומיים (יו"ר), יעקב ינאי, מנהל רשות הגנים הלאומיים, ארכ' אריה אלחנני, חתן פרס ישראל, עמוס בן-גוריון, יהושע כהן, שדה בוקר, ארכ' אלפרד מנספלד, חתן פרס ישראל, יזהר ממילנסקי, סופר, ארכ' יעקב רכטר, חתן פרס ישראל, ארכ' אריה שרון, חתן פרס ישראל, עייזן ודן ב-43 הצעות, שהוגשו כולן במועד הנכון.

בישיבה הראשונה חתמו חברי חבר השופטים על ההצהרה: -

"אנו החומים מטה מצהירים בזה שאין לנו כל ידיעה שהיא על אף אחת מההצעות שהוגשו בהתחרות הפומבית-עיונית לעיצוב אחוזת הקבר של דוד ופולה בן-גוריון ז"ל בסדה בוקר". החימוה חבר השופטים (-)

לאחר חתימת ההצהרה נפתחו החבילות ונרשם פרטיכל על הכנף: -

מס'	שרטוטים	הסבר	גליון צילומים	מעטפה	מס'	שרטוטים	הסבר	גליון צילומים	מעטפה
1	—	2			1	4	1		23
2	3	חבורה חוברת			2	5		3	24
3	4				3	3			25
4	4				4	3			26
5	3				4	4			27
6	4				3	4			28
7	8				1	4			29
8	5				1	5			30
9	2				6	3			31
10	2				1	3			32
11	3				2	4			33
12	4				1	9			34
13	5				1	3			35
14	7				1	3			36
15	5	חבורה			3	3			37
16	4				1	5			38
17	4				1	4		1	39
18	4				1	3		2	40
19	3				2	2		1	41
20	3				3	3			42
21	2				4	א42			43
22	4				חבילה ציורים	—			

(-) החימוה חבר השופטים

הערה: בהצעות 3 ו-17 לא נמצאה המעטפה הסטנדרטית. לעומת זאת נמצאה מעטפה אחר, שנפלה בזמן העברת החבילות וכנראה שטייכה לאחת ההצעות.

חבר השופטים ציין בסיפוק את ההיענות הרבה של צבור הארכיטקטים, אדריכלי - נוף והציבור בחיכנון מפעלי ציבור ובמיוחד - בהתחרות הנידונה: עיצוב אחוזת הקבר של אדריכל המדינה.

הסיפוט נעשה בצורה אינדיבידואלית וקולקטיבית. לאחר עיון בהצעות התקיים דיון כללי והוצאו מהמסך הדיון ההצעות שנראו ע"י כל השופטים כבלתי מתאימות. התקיימו 3 סיבובים עד בחירת ההצעות המתאימות ביותר.

לאחר הסיבוב הראשון, בו הוצאו מהדיון התכניות מסיבה שהקונצפטייה הכללית בהן לא נראתה לשופטים, נשארו לדיון התכניות מס' 4, 7, 8, 9, 11, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 29, 30, 34, 38, 40, 42.

לאחר הסיבוב השני, נשארו לדיון התכניות מס' 4, 13, 20, 23, 28, 30, 34, 38, 40.

לאחר הסיבוב השלישי, נשארו לדיון התכניות מס' 4, 20, 23, 30, 34, 38, 40.

חבר השופטים רשם את הערותיו להצעות שנטארו לדיון לאחר הסיבוב הראשון ולאחר שחזר ועיין פעם נוספת בהצעות שהוגשו והוצאו בסיבובים הראשונים.

- הכניה מס' 4 - נסיון פלסטי מענין ומוצלח ליצירת קומפוזיציה פלסטית, המטלבת בנין הספריה בצורה אורגנית. עצם הגישה המונמנטלית אינה מחסכת עם השאיפה לפטטות.
- הכניה מס' 7 - רעיון מענין לסימון קבר בנין הגוף, אולם לא ניתן לביצוע ובפרטיו אינו נראה כפתרון מספק.
- הכניה מס' 8 - נסיון מענין לחלוקה כללית של הטחן, אולם אינו משכנע מבחינה עיצובית.
- הכניה מס' 9 - גישה מענינת לאחוזת הקבר, אבל הפתרון בכללו אינו נראה.
- הכניה מס' 11 - התפיסה נראית לחבר השופטים כמונומנטלית למדי לאור הדרישה לפטטות וסילוב בסביבה.
- הכניה מס' 13 - פתרון טיט בו ערכי היכנון, במיוחד בעיצוב רחבת הקבר והתיחסותה לנוף. הנסיון להסתרת בנין הספרייה אינו מוצלח.
- הכניה מס' 17 - רעיון של החיית התרבות והחלאתה לטבע. אולם הסתרת בנין הספרייה באופן מונמנטלי איננו מתקבל.
- הכניה מס' 18 - הפתרון אינו משתלב בסביבה ועיצוב הקברים אינו נראה.
- הכניה מס' 19 - אלמנטים פיסוליים מענינים, אולם אינם עולים בקנה אחד עם השאיפה לפטטות ולסילוב בסביבה.
- הכניה מס' 20 - פתרון מרשים, במיוחד מבחינת עיצוב נופי. כמו-כן מענינת הגישה לעיצוב ככר אחוזת הקבר. ההתיחסות לבנין הספרייה נראית לא מספקת. המאמץ העקרי בבנין החומה לא יתגלה לעיני קהל המבקרים.
- הכניה מס' 21 - הככרות הטונות והטטחים המכוסים אינם מהווים מערכת ההולמת את הנושא, החיב להתמקד על אחוזת הקבר.
- הכניה מס' 23 - נסיון מענין ליצירת ציר ראשי חד-משמעי וסילוב בנין הספרייה במערכת חנועה המבקרים. לעומת זאת - היחס בין האלמנטים השונים ובמיוחד - בין האמפיתיאטרון לבין המבנה הראשי, וכמו-כן הפתרון העיצובי של סילוב ככר הקבר בסופוגרפיה הטבעית של הגבעה - אינם משכנעים.
- הכניה מס' 27 - המאמץ הבניני אינו יוצר איזון, ההולם את נושא ההחזרות.

היחס בין אחוזת הקבר לבין הספרייה וכמו-כן ניהוק איזור הקבר מהמבט לנוף - אינו נראה סביר ומתנגד לרעיון ההתחרות.

ההדגשה על האמפיהיטרון ועל המבנים הסובבים אותו אינו יוצר את האיוון המתאים בין האלמנטים הטונים של הפרויקט.

לאטרנטיבה א': נסיון מרשים לטוב את בנין הספרייה בתוך מבנה בעל צורה פשוטה ותוך יצירת חללים המסתלבים במערכת תנועה הקהל בכניסה וביציאה מרחבת הקבר. טיולוב רחבה הכינוסים במערכת התנועה הכללית נראה מוצלח כמו-כן מרטימה דרך הגישה לרחבת הקבר בדרמטיות מאופקת. המתחרה לא התייחס כלל לעיצוב מרביח הסטח, אשר צריך למלא תפקיד בחויית המבקר באחוזת הקבר. הפרוט הארכיטקטוני של החללים משמביב לבנין הספרייה אינו מספק.

התכנית מצטיינת בפתרון העונה לדרישת הפסטות וההסתלבות בנוף. עיבוד התכנית מתרכז במיוחד בעיצוב שטחי הקרקע ליצירת סופוגרפיה מעניינת, רב-גוונית, המובילה את המבקר בדרך אורגנית ומרטימה במיוחד. (חבר הטופסים מעדיף מעבר בניקבה פתוחה ולא במינרה). פתרון רחבת הקבר אינו מגיע לטיא המצופה.

פתרון רחבת הקברים בצורה של זיז, התלוי מעל למצוק הוא פתרון מרשים. אולם אינו מגיע לרמה דומה של טאר חלקי פיתוח הסטח.

התכנית התרזה בעיקר בעיצוב רחבת הקבר והגישה אליה בחלל ארכיטקטוני פלסטי מרשים ביותר בשטחיה ובהתלבנותו בנוף, בעברו ופתרון טאר הסטח אינו עומד באותה רמה.

הכניות

מס' 42 - 42 א (הגיעו בחבילה אחת) לניסיון ליצור ערכים פלסטיים בעיצוב הסטח כולו, אך פתרון איזור הקברים - מאכזב.

לאחר גמר רישום ההערכות הנ"ל דן חבר הטופסים בפרטים ובסכומי הפרטים ובהאם לתקנות ההתחרויות החליט על שינוי בסכומי הפרטים והקניות שכלל לשנות את הסכום הכולל: -

פרס שני	-	12,500.-
פרס שני	-	" 12,500.-
פרס שלישי	-	" 5,000.-
4 קניות, כל אחת	- 2,500.-	" 10,000.-
		40,000.- ל"י

עם קביעת הנ"ל ניגש חבר הטופסים לדיון המסכם וקביעת התכניות שזכו בפרטים וקניות. לאחר דיון ממצה החליט חבר הטופסים: -

פרס שני	-	לחכנית מס' 34, פה אחד
פרס שני	-	לחכנית מס' 40, פה אחד
פרס שלישי	-	לחכנית מס' 30, ברוב דעות
קנייה	-	לחכנית מס' 4, פה אחד
קנייה	-	לחכנית מס' 20, פה אחד
קנייה	-	לחכנית מס' 38, פה אחד
קנייה	-	לחכנית מס' 23, ברוב דעות

לפני פתיחה המעטפות וקביעה שמוח הזוכים רשם חבר הטופטים את ההערה דלהלן לחטומה לבה של הנהלת רשות הגנים הלאומיים: -

"חבר הטופטים ממליץ למזג את רעיון התיכנון הכללי של הטסח בהצעה מס' 34 (פרס שני) עם הקונצפטייה ההיכנונית של רחבת הקבר, כמוצג בהצעה מס' 40 (פרס שני)".

(התימות חבר הטופטים (-)

עם פתיחה המעטפות הסטנדרטיות של הזוכים נקבעו שמותיהם: -

- פרס שני, חכניה 34, ליפא יהלום ודן צור, אדריכלי-נוף בעזרה ס. שיטריה, ח. כהנוביץ, חל-אביב
- פרס שני, חכניה 40, ישראל הדני, פסל ומעצב, ירוטלים
- פרס שלישי, חכניה 30, אינג' ס. קלנר, ג. קלנר, מ. קלנר, ארכיטקטים, חל-אביב
- קנייה, חכניה 4, עזרא אוריון, מדרסת טדה בוקר
- קנייה, חכניה 20, צווח מטרד אהרונסון: ר. לוינגר, ס. אהרונסון, אדריכלי-נוף, פ. בוגוד, י. לוטרמן, אסתר ניב-קרנדל, עין כרם
- קנייה, חכניה 38, דוד דרן, משה לוי, אדריכלים, חל-אביב
- קנייה, חכניה 23, נחום זולוטוב, אדריכל, חל-אביב

אוסף עזרא אוריון
אדריכלים
אוריין אמנות במרחב הציבורי
נחום זולוטוב, אדריכל

מכון לטיפוח יצירות
MUSEUM OF PUBLIC PRESENCE
مركز لتطوير المتاحف

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

חבר הטופטים: -

- פרופ' יגאל ידין, יו"ר
- ארכ' אריה אלחנני
- יעקב ינאי
- ארכ' אלפרד וסטרמן
- עמוס בן-גוריון
- ארכ' יעקב רכטר
- יהושע כהן
- ארכ' אריה סרוך
- יזהר סמילנסקי

חל-אביב, 6.9.1974

תערוכת התכניות החקיים: -

בירושלים, בניה המהנדס, רחוב הלל, בימים 2; 3, 4 ו-6 באוקטובר, בטעות 12 בצהרים עד 8 בערב.

במדרשת טדה בוקר, באולם הספרייה, ביום 20 בנובמבר.

בתל-אביב, בניה המהנדס, רחוב דיזנגוף 200, אולם 205, בימים 19, 20, 22 ו-23 ו-24 בספטמבר, בטעות המסרד (8-1 לפנה"צ, 4-7 אה"צ). ביום א', 22 בספטמבר בטעה 5 אה"צ יחקיים סם הסינר הקולקטיבי של הטיפוס והמסתתפים בהתחרות.

טכס הענקת הפרטים יחקיים במדרשת טדה בוקר, ביום השנה הראשון לפטירתו של דוד בן-גוריון ז"ל, ו בכסלו תשל"ה, 20 בנובמבר 1974, לאחר האזכרה. פרטים על הטעה המדוייקת של הטכס נמציא לטיפוס ולזוכים בהתחרות.

החזרת התכניות (טלא זכו בפרס או בקנייה) למעוניינים חקיים בימים שני וחמישי השבוע, 14 ו-17 באוקטובר 1974, בטעות 5-7 אה"צ במזכירות ועדת ההתחרויות המרכזית, רחוב דיזנגוף 200, חדר 204, תל-אביב.

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לטיפוס בישראל
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
مركز لتأطير التاطير

Ezra Orion Collection
Public Art Archive